

A BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK
É R T E S I T Ő J E.

KIADJA: A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata.

Az „Értesítő“-t a társulat tagjai díj nélkül kapják.

Megjelenik minden hónapban 1000 példányban.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

A választmány megbízásából szerkeszti: *Teasdale O.*
társulati titkár.

SZERKESZTŐSÉG:

☉☉☉ Budapest, IV. kerület, Himzö-utca 1. szám földszint. ☉☉☉

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEKET

társulat titkársága (Budapest, IV. kerület, Himzö-utca 1. szám földszint) vesz fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Égész oldalra terjedő nagyságban	20	frt	—	kr.
» » » » »	10	»	—	»
» » » » »	6	»	—	»
» » » » »	3	»	50	»

☉☉☉☉☉ Egész évre szóló hirdetéseknel 20% engedmény. ☉☉☉☉☉

Tisztelt szaktársainkhoz!

A midőn »Értesítőnk« első számát tisztelt tagtársaink elé bocsátjuk, szükségét érezzük annak, hogy e folyóiratunk célja, iránya és tartalma iránt előlegesen némi tájékozást nyujtsunk.

Hogy az ipar és kereskedelem fejlesztésében a szakirodalomnak mennyi része van, hogy különösen szaklapok, igazán szakszerű tartalommal, a szakismeretek terjesztése és művelése, ipari érdekek felderítése és megvitatása által mily fontos hivatást teljesítenek, azt bővebben fejtegetni, úgy hiszük fölösleges.

Ma már hazánkban is, de különösen fővárosunkban, az ipar és kereskedelem különböző ágazatai annyira fejlettek, érdekei már oly sok oldalúak, hogy azok általánosságban, egész összességükben, szakirodalmilag egy közlönyben össze nem foglalhatók. Ezt beigazolvva látjuk ama tény által is, hogy fővárosunk legtöbb iparága, illetőleg az azokat képviselő testületek és társulatok mindegyike külön szaklapok útján igyekeznek speciális érdekeiket megvédeni, azokat érvényre juttatni.

Értesítőnknek is ez volna főcélja!

És, hogy ne ily elvont formában beszéljünk, mely miatt talán olyanok, kik a szakirodalmat nem szeretik, vagy nem akarják a fejlődés hasznos tényezőjének elismerni, frázisok kultuszával vádolhatnának: elakarjuk mondani, hogy miben látjuk mi a vendéglői ipar »speciális érdekeinek megvédését és érvényre juttatását.«

Első sorban is magában a szakközlöny létezésében, melynek hasábjai szaktársaink mindegyikének, a vendéglőipart illető általános érdekű közleményekre rendelkezésére állanak; mely a szaktársak nézeteinek iparügyekben közvetítője, mely mindnyájunknak közös érintkező helye s ez által kapocs, mely a vendéglőipar művelőit szorosabban egymáshoz fűzi, azokban a testületi szellemet erősíti, az összetartozandóság érzetét fokozza, szóval az erők egyesítését előmozdítja, a mi nélkül pedig egy iparág sem válhatik számottevő tényezővé.

Látjuk a vendéglőipar érdekeinek megvédését és érvényre juttatását továbbá e szaklapunknak ama feladatában is, miszerint az, szaktársainknak, az ipar gyakorlásával járó oly ügyekben is hasznára legyen, melyek ezen iparággal szakszerű összefüggésben ugyan nincsenek, mindazonáltal éppen a vendéglőipar speciális tartozékait képezik, melyek más iparágaknál — legalább ily nagy mértékben és bonyolódott alakban — elő nem fordulnak. Értjük ezek alatt ama viszonyból eredő ügyeket, mely a vendéglőipar gyakorlóit és a kincstár, mint az italmérés engedélyezője között fennáll.

Kartársaink élénk emlékezetében lesz bizonyára még az állami italmérési jövedékről szóló törvény életbeléptetésének ideje. Mily óriási hasznára lehetett volna akkor szaktársainknak egy oly szaklap, mely feladatának tekintette volna ezen törvény és a: annak alapján kiadott ministeri szabályrendeletek magyarázatát és gyakorlati fejtegetését, mennyi zaklatástól és sok esetben mily nagy anyagi megkárosodástól kiméltettek volna meg ipartársaink, ha eme törvény számos és bonyolódott határozmányaira nézve utmutást és felvilágosítást nyertek volna.

E feladat teljesítését is, mint az ipar fejlesztése érdekében állót, jövőben ezen szakközlönyünk útján fogjuk gyakorolni.

De nem kevésbé fontos és ugyancsak az egész iparunkra kihatónak tartjuk szakközlönyünk megalapítását azon szempontból is, miszerint összes szaktársainkat ipartársulatunkhoz közelebb hozni, azokat társulatunkba, mint a vendéglőipar érdekeit képviselő testületbe beolvasztani reméljük az által, hogy közlönyünkben választmányunk működését részletesen feltárva, az ipartársak érdeklődését a társulat ügyei iránt felébresztjük s annak javára együttes működésre tereljük.

Felsorolhatnánk még igen sok üdvös eredményt, melyet e szaklapunk létesülésétől várunk; de terünk e tárgyban további fejtegetésekbe bocsátkozni nem enged; csak röviden óhajtottuk jelezni, hogy e szaklapunk fontos hivatással bír s reméljük, mikép e hivatás teljesítésében t. szaktársaink köréből az elvárt erkölcsi támogatás elmaradni nem fog.

Végül megemlítjük még, hogy értesítőnk az ipartársulat hivatalos kiadásában havonta egyszer, magyar és német szöveggel jelenik meg és hogy az kizárólag csak társulati tagoknak és pedig ingyen (előfizetési díj nélkül) küldetik meg.

Vajha vállalatunk, mely minden anyagi haszon célba vétele nélkül, áldozatok árán létesült, meghozná gyümölcsseit ama eredményekben, melyeket iparunk érdeke előmozdításában elérni óhajtunk és remélünk!

A társulat tárgyalásai, hivatalos átiratok, végzések, beadványok stb.

Jegyzőkönyv. Felvétel a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának 1891. május hó 20-án, délután 4 órakor saját helyiségében tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Wirth Ferencz alelnök. Csalányi Károly, Feith István, Hötzel József, Hein Lipót, Mehringer Rezső, Kammer Ernő, Stöckl Tamás. Maloschik

A. W., Förster Konrad, Illits József, Kommer Ferencz, Palkovics Ede, Nosek Ignác, Morbitzer J. választmányi tagok és Ács Károly társ. ügyész.

Elmaradásukat kimentették: Kriszt Ferencz, Steinbeisz János, Blaschka István, Hell Ferencz, Barabás József, Glück Frigyes, Hermann Ferencz urak.

Elnök üdvözlővén a megjelent tagokat, az ülést megnyitottak nyilvánítja, egyben a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Illits József és Maloschik A. W. urakat kéri fel. Olvastattak az 1891. április hó 22-én tartott ülés jegyzőkönyve.

A jegyzőkönyv ellen észrevétel nem lévén, az tudomásul vétetett, illetőleg hitelesített.

Olvastattak Weisz György és Albrecht Ferencz segély iránti kérvényeik.

A választmány Weisz Györgynek 15 frt (tizenöt forint), Albrecht Ferencznek 6 óra havi 5 frt segélyt szavaz meg.

Olvastattak Ihász György, a »Vendéglősök Lapja« szerkesztőjének a társulat elnökéhez intézett levele, melyben a f. évi február-áprilisi évnegyedre eső szubvenczió kiadását kéri.

A választmány az Ihász György szerkesztő ur által jelzett időre követelésbe vett 50 frtnyi szubvencziót kiadhatónak nem találta, mivel ezen szubvencziót kezdettől fogva a közgyűlés, az évi költségvetés tárgyalása alkalmával engedélyezte, illetőleg szavazta meg. S minthogy a f. évi költségvetésben a »Vendéglősök Lapja« szubvencziója felvéve nincs, annak a nevezett laptól történt megvonása pedig a közgyűlésen folytatott tárgyalások eredménye, tehát a közgyűlés határozata: a követelésbe vett összeg, minthogy az, az évi költségelőirányzatban fedezetet nem talál, ki nem adható.

Ezen határozatról a »Vendéglősök Lapja« szerkesztője átiratilag értesítendő, mely alkalommal egyuttal erélyesen felszólítandó, lapján a társ. hivatalos közlönye czimet mellőzni.

Olvastattak Bányai József ur indítványa, mely szerint a községi választásokra való tekintettel, — melyek alkalmával a vendéglői iparnak a főváros törvényhatósági bizottságában leendő képviseltetése, nevezetesen két jeles szaktársnak Glück Frigyes és Stadler Károly uraknak beválasztása érdekében mindent el kellene követni — a társ. tagok az összeirási bizottságok előtti megjelenésre, illetőleg szavazójegyeiknek idejekorán eszközendő kivételére felhívandók volnának.

A választmány az indítványt elfogadja és elhatározza, hogy a társ. tagokat az indítvány értelmében körözvényileg értesíti.

Több tárgy napirenden nem lévén, elnök az ülést befejezettnek nyilvánítja.

K. m. f.

Teasdale Ottó, társ. titkár.	Gundel János, elnök.	Wirt Ferencz, alelnök.
	Maloschik A. W.	

Átirat. Az állami italmérési jövedékről szóló törvény 14. §-a értelmében, az italmérési illeték kivételével alkalmával az üzletek osztályba sorozása a fővárosban akként eszközendő, hogy az összes üzletek italmérési illetékének évi összege legalább is annyit tegyen, hogy minden 500 lélek után 100 frt fizetessék italmérési illeték fejében. *Ha pedig a tényleg kivetett italmérési illeték együttesen többet tenne a fenti határozat szerint kivethető összeg másfélszeresénél, az egyes tételek megfelelően leszállítandók.*

Minthogy azon meggyőződésben voltunk, hogy a fővárosi üzletekre kivetett italmérési illeték, a fent jelzett kulcs szerint megállapítandó összeget messze túlhaladja, lépéseket tettünk annak idején a magas ministeriumnál a kivetett illeték megfelelő leszállítása iránt.

Ezen eljárásunk eredményeképen már tavaly is, a második félevesi illetékrészlet befizetése, függőbe helyeztetett és ugyancsak erre vonatkozólag vettük a tekint. pénzügyigazgatóság alábbi átiratát:

31875/VI. 91.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának, képv. Gundel János által
Budapest.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyministeriumnak 1891. június 23-án 54286. sz. a. kelt magas rendelete folytán értesítettik, hogy azoknak az italmérőknek, a kik az 1888. évi XXXV. t.-cz. 12. §-ának I. csoportjába tartoznak, az 1891. év II. felére járó s 1891. évi július hó 1-én esedékessé váló italmérési illetékrészlet befizetésére nézve, az italmérési illeték végleges szabályozásáig, fizetési halasztás engedélyeztetik.

Budapest, 1891. június hó 29-én. Hammer.

Figyelmeztetjük tehát t. kartársainkat, hogy a f. évre járó II-ik illeték részletet mindaddig be ne fizessék, míg ez ügyben lapunk útján további értesítést nem nyernek.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényre való tekintettel, számos oly tagtársunk részéről, a kik az italmérést más iparággal kapcsolatosan gyakorolják (szatócsok, vegyeskereskedők) kérdés intéztetett hozzánk, vajjon az említett törvény határozmányai az italmérést ezen speczialis természetű üzletekre nézve korlátozza-e vagy sem?

A törvény végrehajtási rendeletében részletezett kivételek II-ik csoportjának 9-ik pontjában »a szállodák, vendéglők, sör- és bormérések« vannak kitüntetve, mint oly üzletek, melyek vasárnapokon korlátozás nélkül üzemben tarthatók.

Igaz ugyan, hogy ugyanott a 15. pont alatt, a szatócsüzletekre nézve az ipar gyakorlása csak délelőtt 11 óráig engedélyeztetik, mindazonáltal nincs kétségünk az iránt, hogy bornak és sörnek korcsmaszerű kiszolgáltatása — egyéb cikkek kizárásával — ily üzletekben is korlátlanul eszközölhető.

Az egy és ugyanazon üzletben folytatott ipargyakorlatnak ily ketté választása, a törvényben és a végrehajtási rendeletben a szóban forgó üzletekre nézve világosan kimondva ugyan nincsen, de ugyancsak az idézett törvény említett csoportjának 18. pontjában precedens esetet találunk e tekintetben, amennyiben ott kimondatott, hogy ha valamely üzlet állami egyedáruság tárgyát képező cikkek elárúsításával fel van jogositva, e mellett más cikkek elárúsításával is foglalkozik, vagy a mely ugyanazon üzlethelyiségben más ipart is gyakorol, az ezen utóbbi üzletkörre nézve (tehát csak is erre nézve) a jelen törvény hatálya alatt áll.

Nézetünk szerint tehát a korcsma-ipparral egybekötött szatócs, stb. üzletek vasárnapokon korlátlanul nyitva tarthatók.

Uj tagok. A f. évi június és július hónapokban a társulat kebelébe felvétettek:

Nagy Jenő	korcsmáros,	IV. ker. Vámházkörut 16.
Zapotočný János	»	VI. » Gyár-utca 37.
Weisz Vincze	»	V. » Széchenyi-kioszk.
Pusch János	»	VII. » Kazinczy-utca 8.
Böhm Emil	»	IV. » Sebestyén-utca 4.
Ehrlich Miksa	»	VII. » Károly-körut 11.
Toch Sámuelné	»	VI. » Király-utca 4.
Jahn Ede	»	VI. » Andrassy-ut 49.

A vendéglői személyzet és a nyári évad.

Rohamosan emelkedő fővárosunkat, ma már nemcsak a nemzeti hiuság, hanem az objectiv, higgadt ítélet is, a világ városok sorába helyezi.

Festői fekvése, regényes környéke, modern építkezése, a tudomány és művészet fejlesztésére és meghonosítására alkotott számos intézete, mindmégannyi oly sajátságai, melyek a kölföld érdeklődését is méltán felkelthetik.

Ennek természetes kifolyása az idegenek forgalma, mely ezen érdeklődésnek nemcsak mértékeül szolgál, hanem mint az ipar és kereskedelem hatalmas lendítője, a főváros további fokozatos felvirágzása szempontjából is kiváló fontossággal bír. Az idegenek forgalmát emelni, fővárosunkat a külföldi turisták egyik látogatott célpontjává alkotni, nemcsak a főváros törvényhatósági bizottsága kebelében e végből ala-

kult comissionának képezheti tehát feladatát, hanem őszinte törekvése kell hogy legyen különösen azoknak, kik mint az ipar és kereskedelem művelői, ezen kérdés mentől sikeresebb megoldásában első sorban érdekelve vannak.

Ezek között, — talán első helyen — szállodásaink és vendéglőseink foglalnak helyet.

Hogy a kor igényeinek megfelelően berendezett, szakértelemmel vezetett szállodák és vendéglők, melyeknek vezetésében helyes irányu üzleti szellem érvényesül, mily fontos tényezők az idegenek forgalmának emelése szempontjából, azt bővebben fejtegetni azt hisszük nem szükséges.

Hisz mindnyájan tudjuk, hogy az utazó, — még az alpesi gletser-mászó is! — városok megítélésében, az azokban feltalált kényelem, egyáltalában a testi jólét conserválására kínálkozó és fellelhető minden eszközre, mily kiváló sulyt fektet.

Azt az angol turistát, ki az Alpések hómezőit, jégcsucsait, szikla ormait és hasadékait, a legnagyobb fáradalmakkal, sokszor érzékeny testi nélkülözések árán bebarangolja s a mellett utazásának élvezetes voltáról az elragadtatás hangján szól: kies hegyvidékünk, az onnan nyíló páratlan kilátás, remek hidaink, pompás palotáink és boulevardjaink, tudományos intézeteink és gazdag gyűjteményeink, mindezek nem képesek őt kibékíteni városunkkal, ha szállodájában lakás és kiszolgálás tekintetében otthonos comfortját meg nem leli, vagy vendéglője, világvárosához kötött igényeit ki nem elégíti. Szállodáink és vendéglőink tehát nyáron — a turisták évadjában — fokozott mérvben követelik figyelmünket, és éppen ezért kívánunk értekezni egy oly jelenségről, melyet rendszeren a nyár beálltával észlelhetünk, s a mely ezen üzleteinkre gyakorolt bénító hatása folytán, kartársainknak sok baj és zavar kuforrása.

Elismert tény, hogy ugy a szálloda, valamint a vendéklő üzletnek is, egyik kardinális alap feltétele a megbízható, jó begyakorolt, *nevelt* személyzet. Ezen nyugszik az üzlet sikerének nagy része. Minthogy a tulajdonos egy időben mindenütt jelen nem lehet, mindent egyszerre át nem tekinthet: működésének eredménye jó részben abban nyilvánul, mennyire sikerült személyzetét a tisztaság, pontosság, ügyesség és szakképzettség tekintetében megbízhatóvá tenni.

Természetesen hogy ezeknél fogva, különösen nagyobb üzletekben, a személyzeti kiképzése, nevelése képezi a tulajdonos törekvéseinek és fáradozásainak egyik főczélját.

A nyári évad beálltával azonban, a midőn a főnök azt hiszi, hogy ime elérkezett az idő, melyben sok bajlódással járt törekvéseinek gyümölcsseit élvezheti, a mennyiben jól kiképzett, a legrigorozusabb igényeknek is megfelelő személyzettel rendelkezni vél: különös jelenségeket kénytelen észlelni.

Az eddig feltétlenül megbízhatónak mutatkozott szakács hirtelen betegségről panaszodik, csakhamar munkaképtelenné mondja magát s elbocsáttatását kéri, jobban mondva provokálja, hogy 3 nap mulva már a tátra-füredi vendéglő tűzhelye mellett keressen gyógyulást; a főpinczér haldokló rokonához siet, a kit egyhéhány nap mulva már Szliácson megkönnyezni neki annál könnyebb, mivel hogy egész rokonsága a legjobb egészségnek örvend s abban haláleset évek óta nem fordult elő; a szobaleány férjhez megy, eljegyzését azonban ugy látszik rögtön felbontotta, mihelyt Bártfára ért, mert évek multán ismét csak mint tisztas hajadonnal találkozhatunk vele; szóval a fővárosi szállodás- vagy vendéglősnek a nyári campagnera szervezett hadserege felbomlik, megfut, még mielőtt csatára vezethette volna.

De hát mely okok azok, melyeknek behatása alatt e furcsa jelenségek létesülnek?

Keressük először ott, a hol azok természetesen kufatandók, t. i. a személyzet érdekkörében.

Talán jobb jövővel biztat a saison-üzlet, vagy talán kevésbé megerőltető ott a szolgálat, avagy nagyobb keresettel kecsegtette?

Ezen kérdések merülnek fel bennünk, a midőn az említett érdekkörön belül létező okokat vizsgáljuk.

Hát bizony a kereset összegét tekintve megengedjük, hogy az ott némileg nagyobb lehet, *de végső eredményében* a fővárosban kínálkozó keresetnél mégis határozottan *csékélyebb*.

A saison-üzletek személyzetének alkalmazása természete-

tesen szintén csak seasonszerű s az ősz beálltával okvetlenül megszakad. Az alkalmazottak tehát ezen időben, majdnem kivétel nélkül, hosszabb-rövidebb időn át állás nélkülivé lesznek, mivel a távolból alkalmazást nyerni, csak kivételesen sikerül. Nem-e helyes tehát feltevésünk, hogy az esetleg elért keresetnövelés ezen idő alatt fölemésződik s kedvezőtlen esélyek mellett tényleg veszteség mutatkozik?

S ezzel megfelleltünk a másik kérdésre is, melyet a személyzet jövőjének javítása szempontjából tettünk, s csak azt említhetjük még fel, hogy eltekintve az ily nyári excursiók anyagi eredményének silányságától, a félév-ről-félévre örökösön meg-megújuló helyváltoztatást sem tekinthetjük egy kecsegtetőbb jövő biztosítékául. A mi pedig a szolgálat nehezebb vagy könnyebb voltát illeti, ugy hisszük, hogy e tekintetben lényeges különbség a fővárosi és a saison-üzletek között nincsen. De ama feltevésen indulva, hogy a nagyobb kereset csak nagyobb munka árán szerzhető meg, s a fenn előadott értelemben megengedve azt, hogy a kereset a saison-üzletekben nagyobb: csak azon eredményre juthatunk, hogy az utóbbi üzletekben a munka, a követelmények is többek, nagyobbak.

Nem ismerhetjük el tehát, hogy e tavaszi vándorlás a személyzet érdekeit szolgálná s hogy mégis oly sűrűn tapasztalható jelenséget képez, ennek valódi okát főképp ama hiu reményben látjuk, mely a személyzet nagyrészt az elérendő anyagi eredmény tekintetében eltölti.

A személyzet elvakitva a látszólagos előnyök által, részint kellő megfontolás hiányában, *részint pedig az átélt csalódáson nem okulva*, hanem a már tapasztalt fiascót mindig egyéb, a dolgon kívül álló okoknak tulajdonítva, csodálatos szívóssággal csügg ezen reményén, a miben nagy része van ama körülménynek is, hogy akadnak helyszerzők, a kik káprázató ígérekkel az e tekintetben amugy is fogékony phantasiát még lehetőleg ingerlik.

Ebben rejlik a szóban forgó jelenség valódi oka.

Avagy nem naponta tapasztalt tény-e, hogy helyszerzők a személyzettel összeköttetésbe lépnek, azzal tárgyalásokat folytatnak, azt elhelyezik, a nélkül, hogy a főnöknek még csak sejtelve is volna erről, mignem az illető alkalmazott felmondása s utólagosan, kerülő utakon érkező értesülések a dologban világosságot nyújtanak?

»Igen ám« — vethetné közbe itt valaki, — »hisz a helyszerző nemcsak arra való, hogy a munkaadóknak legyen rendelkezésére, hanem hogy a munkakeresők érdekeit is szolgálja, ez utóbbiaknak pedig nem tiltható meg, hogy helyet változtatni óhajtván, új alkalmazást igyekezzenek nyerni, *mielőtt* régi szolgálatukat felmondják.«

Nos hát, ezt mi nem is vitatjuk.

De a mint hogy jogosan tekinthetjük hibásnak ama alkalmazott eljárását, ki már szolgálatba léptekor azon szándékkal jár, hogy a tavasz beálltával állását itt hagyja, de ezen körülményt felvétele alkalmával főnöke előtt titkolja: ép ugy kell helytelennek, sőt szabályellenesnek tekintenünk némely helyszerző azon eljárását, mely szerint az alkalmazásban levő egyéneket felkeresik, azokat állásaik elhagyására, illetőleg felcserélésére ösztökélik, jól tudván, hogy ama anyagi haszon, melylyel a személyzetet kecsegtetik, csak saját üzleti könyveikben fog kifejezést nyerni.

Kijelenteni óhajtuk, hogy e tekintetben a fővárosi helyszerzőknek talán nagyobb része dicséretes kivételt képez, de vannak még elegendő számban olyanok, kik fentjelzett eljárásukkal ugy a munkaadót, mint a munkakeresőt károsítják.

Hogy mely eszközök volnának alkalmasak e visszás állapotot megszüntetni, azt legközelebb lesz alkalmunk elmondani.

An unsere geehrte Gewerbe-Genossen!

Indem wir die erste Nummer unseres »Értesítő« den geehrten Mitgliedern vorlegen, fühlen wir auch die Nothwendigkeit dessen, hinsichtlich des Zweckes, der Richtung und dem Inhalte dieses Blattes, schon im vorhinein einige Orientierung zu bieten.

Wie weit die Fachliteratur an der Entwicklung des Gewerbes und des Handels theilhaftig ist, welche wichtige

Mission besonders Fachblätter mit objectivem, wirklich fachlichem Inhalt, durch Verbreitung und Pflege der Fachkenntnisse, durch Aufklärung und Besprechung gewerblicher Interessen erfüllen, dies eingehender zu beweisen halten wir für überflüssig. Heutzutage sind auch schon in unserer Heimat, besonders aber in der Hauptstadt die verschiedenen Zweige des Gewerbes und des Handels derart entwickelt, deren Interessen schon so vielseitig, dass dieselben im Allgemeinen, ihrem ganzen Umfange nach, fachliterarisch in einem Fach-Organ nicht zusammengefasst werden können.

Einen Beweis hiefür erblicken wir in jenem Umstande, dass die meisten Gewerbe-Zweige in unserer Hauptstadt, resp. die dieselben repräsentirenden Corporationen u. Genossenschaften, ihre specialen Interessen, im Wege ihrer eigenen Fachblätter, — jede für sich, — zu vertheidigen, und zur Geltung zu bringen suchen.

Dies wäre auch die Hauptaufgabe unseres »Értesítő!«

Und um nicht in solch abstracter Form zu sprechen, wegen welcher vielleicht Solche, die die Fachliteratur nicht als nützlichen Factor der Entwicklung anerkennen wollen, uns mit dem Phrasen-Cultus anklagen könnten: wollen wir auch sagen in was wir die Vertheidigung und das Zurgeltungbringen der Interessen des Gastwirthe-Gewerbes erblicken.

In erster Reihe schon an und für sich in der Existenz des Fachblattes, dessen Spalten einen jeden unserer Fachgenossen für das Gastwirthe-Gewerbe betreffende Artikel und Notizen, von allgemeinem Interesse, zur Verfügung stehen; in der Existenz des Fachblattes, welches die Ansichten und Meinungen unser Fachgenossen in Gewerbe-Angelegenheiten vermittelt; welches ein gemeinschaftlicher Berührungsort unser Aller ist und dadurch ein Bindeglied werden soll, das die Ausübenden des Gastwirthe-Gewerbes enger an einander schliesst, den Korpsgeist in denselben stärkt, das Gefühl der Zusammengehörigkeit steigert, kurz die Vereinigung der Kräfte bewirkt, ohne dem noch kein Gewerbe zum Erfolg, zur Blüthe gelangen konnte.

Die Vertheidigung und das Zurgeltungbringen der Interessen des Gastwirthe-Gewerbes sehen wir ferner noch in jener Aufgabe unseres Blattes, nach welcher dasselbe unseren Fachgenossen auch in solchen, mit der Ausübung des Gewerbes verbundenen Angelegenheiten von Nutzen sei, welche mit diesem Gewerbe zwar nicht in sachlichem Zusammenhange stehen, jedoch eben specielle Zugehörigkeiten des Gastwirthe-Gewerbes bilden, welche bei anderen Gewerben — wenigstens in solch grossem Masse und complicirter Form — nicht zu finden sind.

Wir meinen hiemit diejenigen Angelegenheiten, welche aus jenem Verhältnisse entspringen, das zwischen dem Gastwirthe-Gewerbe und dem Aerar besteht.

Gewiss wird die Zeit des Inslebentretens der neuen Schankgesetze unseren geehrten Fachgenossen noch lebhaft in Erinnerung sein. Wie überaus nützlich wäre zu jener Zeit unseren Fachgenossen ein solches Fachblatt gewesen, welches sich die Erläuterung und praktische Auseinandersetzung dieses Gesetzes, resp. der auf dasselbe bezüghabenden Vollzugs-Verordnungen zur Aufgabe gestellt hätte, wie viele Plackereien und in vielen Fällen welche empfindliche materielle Verluste wären unseren Fachgenossen erspart geblieben, wenn dieselben im Bezug auf die zahlreichen und complicirten Verfügungen dieses Gesetzes, Aufklärung und Orientirung gefunden hätten.

In Zukunft werden wir die Erfüllung auch dieser Aufgabe als im Interesse unserer Gewerbes stehend, im Wege unseres »Értesítő!« ausüben.

Aber für nicht minder wichtig und ebenfalls auf unser ganzes Gewerbe rückwirkend halten wir die Gründung unseres »Értesítő!« auch aus jenem Gesichtspunkte, nach welchem wir unsere gesammten Fachgenossen uns näher zu bringen, dieselben in unsere Genossenschaft, als die Interessen des Gastwirthe-Gewerbes vertretende Körperschaft, zu verschmelzen hoffen, indem wir in unserem Blatte durch eingehende Berichte über das Wirken und Schaffen unseres Ausschusses das Interesse für die Genossenschafts-Angelegenheiten in unseren Fachgenossen zu erwecken und letztere zu einem gedeihlichem Zusammenwirken anzueifern bestrebt sind.

Noch könnten wir viele gedeihliche Resultate vorzählen, welche wir von der Gründung unseres Fachblattes erwarten, jedoch unser Raum gestattet uns nicht, hierüber länger zu verhandeln.

Nur kurz wollten wir darauf hindeuten, dass dieses Fachblatt eine wichtige Mission zu Grunde hat und wir hoffen zuversichtlich, dass die in Ausübung dieser Mission aus dem Kreise unserer geehrten Genossen nothwendige moralische Unterstützung nicht ausbleiben wird.

Zum Schlusse erwähnen wir noch, dass unser »Értesítő!« in amtlicher Ausgabe der Genossenschaft monatlich einmal, mit ungarischem und deutschen Texte erscheint und ausschliesslich nur den Mitgliedern der Genossenschaft u. z. unentgeltlich zugesendet wird.

Möge unser Unternehmen, welches, ohne materiellen Nutzen anzustreben, mit Opfer gegründet wurde, seine Früchte in jenen Erfolgen bringen, welche wir in der Förderung der Interessen unseres Gewerbes zu erreichen wünschen und hoffen.

Verhandlungen der Genossenschaft, amtliche Zuschriften, Eingaben etc.

Protokoll über die am 20-ten Mai 1891, Nachmittags 4 Uhr abgehaltene Ausschuss-Sitzung der Budapester Hoteliers, Gast- und Schankwirthe-Genossenschaft.

Anwesend waren: Johann Gundel, Präsident; Franz Wirth Vice-Präsident; Karl Csalányi, Stefan Feith, Josef Hötzel, Leopold Hein, Rudolf Mehringer, Ernst Kammer, Thomas Stöckl, A. W. Maloschik, Conrad Förster, Josef Illits, Franz Kommer, Eduard Palkovics, Ignatz Nosek, J. Morbitzer, Ausschuss-Mitglieder; Karl Ács, Rechtsanwalt.

Ihr Fernbleiben entschuldigten: Franz Kriszt, Johann Steinbeisz, Stefan Blaschka, Franz Hell, Josef Barabás, Friedr. Glück und Franz Hermann.

Präsident begrüsst die anwesenden Mitglieder und erklärt die Sitzung für eröffnet. Gleichzeitig ersucht er zur Authenticirung des heutigen Protokolls die Herren Josef Illits und A. W. Maloschik.

Verlesen wurde das Protokoll vom 22. April 1891.

Indem gegen das Protokoll keine Einwendung erhoben worden ist, wurde dasselbe zur Kenntniß genommen, resp. authenticirt.

Verlesen wurden die Gesuche des Georg Weiss und Franz Albrecht um Unterstützung.

Der Ausschuss votirt dem Georg Weiss 15 fl., dem Franz Albrecht für 6 Monate monatlich 5 fl. Unterstützung.

Verlesen wurde die Zuschrift des Redacteurs des »Vendéglösök Lapja« Georg Ihász, in welcher derselbe den auf die Zeit vom 1. Feber bis 30. April l. J. entfallenden Theil seiner Subvention flüssig zu machen ansucht.

Der Ausschuss findet die Verabfolgung der geforderten Summe von 50 fl. für nicht statthaft, da die bisher ertheilte Subvention immer von der Generalversammlung, gelegentlich der Verhandlung des Jahres-Budgets, votirt wurde. Da in dem Budget für das laufende Jahr die Subvention für das »Vendéglösök Lapja« nicht aufgenommen ist, die Entziehung derselben aber das Resultat der in der Generalversammlung diesbezüglich geflogenen Verhandlungen, somit also der Beschluss der Generalversammlung ist: findet die geforderte Summe im Budget keine Deckung, kann daher auch nicht flüssig gemacht werden.

Von diesem Beschlusse ist Herr Georg Ihász mittelst einer Zuschrift zu verständigen, bei welcher Gelegenheit derselbe wiederholt aufgefordert zu werden hat, den Titel »Officielles Organ der Genossenschaft« in Hinkunft zu meiden.

Verlesen wurde der Antrag des Herrn Josef Bányai, welcher dahin lautet, es mögen mit Rücksicht auf die bevorstehenden Communalwahlen, gelegentlich welcher alles aufzubieten wäre, um die Vertretung des Gastwirthgewerbes in der hauptstädt. Commune, namentlich aber die Wahl zweier hervorragender Fachgenossen, der Herren Friedrich Glück und Karl Stadler durchzuführen; die Mitglieder der Genossenschaft zum Erscheinen vor den Conscriptions-Commissionen, resp. zur Uebernahme ihrer Stimmzettel, ermahnt werden.

Der Ausschuss stimmt diesen Antrage bei und beschliesst die Genossenschafts-Mitglieder im Sinne des Antrages, mittelst Circuläre, zu verständigen.

Indem hiemit die Tagesordnung erschöpft war, erklärt Präsident die Sitzung für geschlossen.

Otto Teasdale,
Secretär.

Johann Gundel
Präsident.

Franz Wirth,
Vice-Präsident.

A. W. Maloschik.

Zuschrift. Im Sinne des Gesetzes über das staatliche Schankgefälle §. 14 hat bei der Bemessung der Schankgebühr die Classificirung der Geschäfte in der Hauptstadt in der Weise zu geschehen, dass die jährliche Summe der Schankgebühr sämtlicher Unternehmungen mindestens so gross sei, dass je nach 500 Seelen, 100 fl. an Schankgebühr bezahlt werde.

Wenn aber die thatsächlich bemessene Schankgebühr mehr als das Einseinhalffache jener Summe beträgt, welche nach obigem Schlüssel festzustellen ist, sind die einzelnen Sätze entsprechend zu vermindern.

Indem wir der Ueberzeugung waren, dass die für die Geschäfte der Hauptstadt bemessene Schankgebühr, die nach obigem Schlüssel festzustellende Summe weit überragt, haben wir seiner Zeit bei einem hohen Ministerium Schritte gethan, um die entsprechende Herabsetzung der Gebühren zu erwirken.

Das Resultat unseres Vorgehens zeigte sich schon im vorigem Jahre, wo die Einzahlung der zweiten Gebühren-Hälfte vorläufig sistirt wurde, und eben auch diesbezüglich erhielten wir neuerlich von der löbl. Finanzdirection folgende Zuschrift: Zahl 31875/VI. 1891.

An die Budapester Hoteliers, Gast- und Schankwirth-Genossenschaft. (Vertreten durch Johann Gundel).

Budapest.

In Folge der unter Zahl 54286 ddto. 23. Juni 1891 ertheilten hohen Verordnung Sr. Excellens des Herrn Finanzministers, werden Sie verständigt, dass jenen Schankgewerbetreibenden, welche in die I. Gruppe des §. 12 des G.-A. XXXV. vom Jahre 1888 gehören (also alle dem Wirthsgewerbe Angehörenden), für die Einzahlung der am 1. Juli 1891 fällig gewesenen zweiten Gebühren-Hälfte, bis zur endgiltigen Regelung der Schankgebühr, ein Zahlungsaufschub gewährt wird.

Budapest am 29. Juni 1891.

Hammer.

Wir machen daher unsere geehrten Fachgenossen aufmerksam, die für die II. Hälfte des I. J. fällige Schankgebühr insolange nicht zu bezahlen, bis wir nicht in dieser Angelegenheit, im Wege unseres Blattes, weitere Informationen veröffentlichten.

Die Sonntagsruhe betreffend wurde vielseitig an uns die Frage gestellt, ob solche Geschäfte, in welchen der Ausschank in Verbindung mit einem anderen Gewerbszweig ausgeübt wird (Greisler, Kleinhändler), durch die Verfügungen des erwähnten Gesetzes Beschränkungen erfahren haben, resp. ob dieselben behufs Ausübung des Schankrechtes Sonntags über offen gehalten werden dürfen.

In der II. Gruppe Punkt 9, der in der Vollzugsverordnung angeführten Ausnahmen sind »Hotels, Gasthäuser, Wein- und Bierschänken« als solche Geschäfte bezeichnet, welche an Sonntagen unbeschränkt im Betrieb bleiben können.

Nun ist es zwar richtig, dass ebendort, im 15. Punkte, die Ausübung des Greisler-Geschäftes nur bis 11 Uhr vormittags gestattet ist, trotzdem aber hegen wir keinen Zweifel, dass die Verabreichung von Wein und Bier — mit Ausschluss anderer Artikel — auch in solchen Geschäften unbeschränkt statthaft ist.

Eine solche Theilung, der in ein und demselben Geschäftslocale ausgeübten Gewerbe ist zwar im Gesetze und

in der Verordnung, in Bezug auf die fraglichen Geschäfte nicht deutlich ausgesprochen, jedoch finden wir im Punkt 18 der schon erwähnten Verordnung einen Präcedens-Fall hiefür, in dem dort ausgesprochen wird, dass im Falle ein Geschäft zum Verkaufe staatlicher Monopol-Artikel berechtigt ist, nebenbei sich auch mit dem Verkauf anderer Artikel befasst, oder *in demselben Locale auch ein anderes Gewerbe ausübt*, ein solches Geschäft in Bezug auf letzterwähnten Geschäftszweig (*also nur in Bezug auf diesen*) unter den Bestimmungen dieses Gesetzes steht.

Unserer Ansicht nach können daher die mit Wein- und Bierschank verbandenen (Greisler etc.) Geschäfte unbeschränkt offen gehalten werden.

Neue Mitglieder. Im Monate Juni und Juli l. J. wurden in dem Verband der Genossenschaft aufgenommen:

Eugen Nagy	Gastwirth,	IV. ker.,	Vámház-körut 16.
Johann Zapotočný	»	VI. »	Gyár-utcza 37.
Vincenz Weisz	»	V. »	Széchenyi kiosk.
Johann Pusch	»	VII. »	Kazinczy-utcza 8.
Emil Böhm	»	IV. »	Sebestyén-utcza 4.
Max Ehrlich	»	VII. »	Károly-körut 11.
Frau Samuel Toch	»	VI. »	Király-utcza 4.
Eduard Jahn	»	VI. »	Andrássy-ut 49.

Die Sommersaison und das Gastwirth-Personal.

Unsere mächtig emporstrebende Hauptstadt wird heute nicht nur mehr von der nationalen Eitelkeit, sondern auch von dem gemessenen, objectiven Urtheil in die Reihe der Weltstädte gezählt.

Die malerisch schöne Lage, romantische Umgebung, die modernen Bauten, die zur Pflege und Hebung der Kunst und Wissenschaft errichteten zahlreichen Institute, all das, sind solche Eigenheiten, welche auch das Interesse des Auslandes mit Recht erwecken.

Der natürliche Ausfluss dessen ist der Fremdenverkehr, welcher nicht nur als Massstab dieses Interesses dient, sondern auch als mächtig fördernder Factor des Handels und Gewerbes, vom Gesichtspunkte des weiteren Aufblühens unserer Hauptstadt, von besonderer Wichtigkeit ist.

Den Fremdenverkehr zur fördern, unsere Hauptstadt zu einem der vielbesuchten Zielpunkte ausländischer Touristen zu gestalten, kann daher nicht nur die Aufgabe der zur Hebung des Fremdenverkehrs gebildeten hauptsädt. Commission bilden, sondern muss auch das aufrichtige Streben besonders Jener sein, die vermöge ihres Berufes auf dem Gebiete des Handels und Gewerbes, durch die je erfolgreichere Lösung dieser Frage im erster Reihe berührt sind.

Unter diese — vielleicht an erster Stelle — reihen sich unsere Hoteliers und Gastwirthe.

Das den Anforderungen der Zeit entsprechend eingerichtete, mit Sachverständniss geleitete Hotels und Gasthäuser in welchen richtige Geschäfts-Principe zur Geltung kommen auf die Hebung des Fremdenverkehrs von grosser Einwirkung sind, glauben wir nicht eingehender beweisen zu müssen.

Es ist ja allgemein bekannt, welch grosses Gewicht der Reisende — selbst auch der gestählte Alpen-Besteiger — in Beurtheilung der Städte, auf die daselbst vorgefundene Bequemlichkeit, überhaupt auf alle, zur Conservirung des körperlichen Wohlseins sich anbietenden Factore legt

Jenen englischen Touristen, der die Schneefelder und Eisspitzen, die Felsenhöhen und Bergschluchten des Alpengebirges mit der grössten körperlichen Anstrengung, oft um den Preis empfindlicher Entbehren durchstreift, und neben bei von den, auf diesen seinen Reisen gewonnen Genüssen im Tone des Entzückens spricht, ihm wird unser reizendes Gebirge, die von denselben sich erschliessende wunderbare Fernsicht, unsere kühn geschwungenen Brücken, unsere prächtigen Palais und Boulevards, unsere wissenschaftlichen Institute und reichen Sammlungen, all das wird ihm mit

unserer Hauptstadt nicht aussöhnen können, wenn er in seinem Hotel in Bezug auf Wohnung und Bedienung den gewontenen häuslichen Comfort vermissen muss, oder wenn das Restaurant seinen, an die Weltstadt geknüpften Anforderungen nicht entspricht.

Unsere Hotels und Restaurants erheischen daher im Sommer — der Touristen-Saison — in erhöhtem Maasse unsere Aufmerksamkeit, und eben deshalb wünschen wir über eine Erscheinung zu verhandeln, welche sich besonders zum Beginne des Sommers bemerkbar macht und vermöge ihres schädlichen Einflusses auf die erwähnten Unternehmungen, unseren Gewerbetheuern zur Quelle vieler Unannehmlichkeiten wird.

Es ist eine anerkannte Thatsache dass eine der cardinalen Grundbedingungen sowohl des Hotel — als auch des Gastwirthes-Geschäftes, das gutgeschulte, verlässliche Personal ist. Auf diesem beruht ein grosser Theil des geschäftlichen Erfolges.

Indem der Chef nicht überall zugegen sein, nicht Alles gleichzeitig überblicken kann: wird seine Wirksamkeit besonders darin Ausdruck finden, in wie weit es ihm gelungen ist sein Personal in Bezug auf Pünktlichkeit, Sauberkeit, Geschicklichkeit und Sachverständniss zu bilden und zu vervollkommen.

Es ist daher natürlich, dass, besonders in grösseren Geschäften, die Ausbildung des Personals eines der Hauptziele des Gastwirthes bildet.

Beim Herannahen des Sommers jedoch, wenn der Chef glaubt dass nun die Zeit gekommen ist wo er die Früchte seiner, mit vielen Mühen verbundenen Bestrebungen geniessen kann, indem er über ein gutgeschultes, selbst den rigorosesten Ansprüchen entsprechendes Personal zu verfügen meint: sind es eigenthümliche Erscheinungen, welche sich seiner Beobachtung aufdrehen.

Der bisher für unbedingt verlässlich gekannte Koch, oder Küchen-Chef klagt plötzlich über Krankheit, erklärt sich allsbald für arbeitsunfähig, und bittet, resp. provocirt seine Entlassung, um schon nach 3 Tagen an dem Küchen-Herd in *Tátra-Füred* rüstig an der Herstellung seiner Gesundheit zu arbeiten; der Oberkellner eilt an das Sterbelager seines Verwandten, welchen schon nach einigen Tagen in *Szliács* zu beweinen ihm umso leichter sein wird, da seine ganze Verwandtschaft sich der besten Gesundheit erfreut und im Kreise derselben schon seit Jahren kein Sterbefall sich ereignete; das Stubenmädchen erklärt die Fesseln der Ehe aufzunehmen, scheint jedoch ihre Verlobung sofort nach ihrer Ankunft in *Bártfa* aufgelöst zu haben, da wir ihr noch nach Jahren, als ehrsame Maid begegnen; kurz, die zur Sommer-Campagne gesammelte und gebildete Truppe des Hoteliers oder Gastwirthes zerstreut sich, noch bevor dieselbe ins Treffen geführt werden konnte.

Welche Ursachen sind es nun, unter deren Einwirkung diese Erscheinungen zu Tage treten. Suchen wir vorerst dort, wo dieselben naturgemäss zu suchen wären, nämlich in der Interessen-Sphäre des Personals.

Sichert vielleicht das Saison-Geschäft eine bessere Zukunft, oder ist der Dienst daselbst ein leichter, oder der Verdienst ein ergiebiger?

Diese Fragen sind es, welche wir uns stellen, wenn wir jene Gründe prüfen, die in der Interessen-Sphäre des Personals wurzeln.

Nun was den Verdienst betrifft, so wollen wir nicht leugnen, dass dieser, seiner Summe nach, in den erwähnten Geschäften um ein Geringes grösser sein mag, in dem *Endresultate* jedoch ist er im Vergleiche mit jenem in der Hauptstadt entschieden *geringer*.

Die Verwendung des Personals der Saisongeschäfte ist natürlich auch nur eine saisonmässige und hört mit dem Eintritt des Herbstes unbedingt auf. Die Angestellten werden daher zu dieser Zeit fast ohne Ausnahme, beschäftigungslos, da es nur selten gelingt von der Ferne aus placirt zu werden und es immerhin einige Zeit braucht, bis der Betreffende eine, seinen Ansprüchen entsprechende, Stellung findet.

Ist unsere Voraussetzung daher nicht mehr als wahrscheinlich, dass die eventuell erreichte Mehr Einnahme während dieser Zeit aufgezehrt wird, ja, bei ungünstigen Verhältnissen sogar ein entschiedener Verlust zu constatiren ist.

Und hiemit haben wir auch die andere Frage beantwortet, welche wir mit Bezug auf die Sicherung einer besseren Zukunft des Personals gestellt haben, und wollen nur noch hinzufügen, dass wir abgesehen von dem mehr als zweifelhaften materiellen Erfolg solcher Sommer-Excursionen, auch in den, von einem halben Jahre zum anderen sich fortwährend erneuernden Dienstwechsel nicht jene Garantie erblicken können, welche die Stabilisirung der Zukunft des Einzelnen sichert.

Was aber den vielleicht bequemeren Dienst betrifft, glauben wir, dass diesbezüglich zwischen den Saison-Geschäften und den Geschäften der Hauptstadt kein nennenswerther Unterschied herrscht.

Jedoch von der Voraussetzung ausgegangen, dass der erhöhte Verdienst nur um den Preis vermehrter Arbeit zu erreichen ist und in obenerwähntem Sinne zugegeben, dass der Verdienst — seiner Summe nach — im Saison-Geschäft ein grösserer ist: können wir nur zu jenem Schlusse gelangen, dass in den letztgenannten Geschäften auch die an das Personal gestellten Anforderungen grössere, schwierigere sind.

Wir können demnach nicht zugeben, dass diese Wanderlust den Interessen des Personals förderlich wäre und dass sie doch in so grossem Masse zu Tage tritt, können wir nur jenen eiteln Hoffnungen zuschreiben, die einen grossen Theil des Personals, in Bezug auf das zu erreichende materielle Resultat, doch noch erfüllen.

Verblendet durch die scheinbaren Vorzüge, theils an Mangel ruhiger Ueberlegung, theils ungewitzigt durch die schon erfahrenen Enttäuschungen, das schon erlebte Fiasco immer anderen, dem Wesen der Sache fernstehenden Motive zuschreibend, hängt das Personal mit staunenswerther Zähigkeit an diesen Hoffnungen, was zum nicht geringen Theile auch jener Umstand bewirkt, dass sich Stellenvermittler finden, welche mit verlockenden Versprechungen die diesbezüglich ohnehin empfängliche Phantasie der Gehilfen noch womöglich reizen. *Hier liegt der Kern der Sache.*

Ist es vielleicht nicht ein tägliches Vorkommnis, dass Vermittler mit dem Personal in Verbindung treten, mit demselben Verhandlungen pflegen, dasselbe placiren, ohne dass der Chef hievon auch nur eine Ahnung hätte, bis dann die erfolgte Kündigung des Angestellten und nachträgliche auf Umwegen einlangende Berichte Klarheit in die Sache bringen?

Man könnte hier vielleicht einwenden, dass der Stellenvermittler nicht nur die Interessen des Dienstgebers, sondern auch jene des Angestellten vor Augen haben muss, den Letzteren aber es nicht verübelt werden kann, wenn sie einen Wechsel ihres Engagement anstrebend, einen neuen Dienst zu erlangen suchen, *bevor* sie ihren alten Dienst kündigen.

Nun denn, das bestreiten wir auch nicht.

Jedoch ebenso wie wir das Vorgehen jenes Angestellten mit Recht als fehlerhaft bezeichnen können, der schon bei seinem Eintritt den Vorsatz hegt, zur Frühjahrszeit seine Stellung zu verlassen, hierüber aber seinem Chef gegenüber, gelegentlich seiner Acceptirung, nichts verlauten lässt: ebenso müssen wir es für unrichtig und ordnungswidrig erklären, dass Stellenvermittler, die in Verwendung stehenden Personen aufsuchen, diese zum Verlassen ihrer Stellungen aufmuntern, genau wissend, dass der in Aussicht gestellte materielle Erfolg, nur in dem eigenen Geschäftsbüchern, als Vermittlungs-Gebühr, Ausdruck finden wird.

Wir erklären gerne, dass vielleicht der grössere Theil der hauptstädt. Vermittler hierin eine lobenswerthe Ausnahme bildet, es sind aber noch immer Solche genug, die durch vorerwähntes Vorgehen sowohl dem Dienstgeber, als auch dem Dienstnehmer Schaden bereiten.

Welche Mittel zur Sanirung dieses Uebelstandes geeignet wären, darüber wollen wir bei nächster Gelegenheit verhandeln.

Schreiber J. és Unokaöcscsei

üvegyárosok

Budapest, régi-posta-utca 10. sz. (félemelet).

Nagy választék

üvegedényekben szállodák, vendéglők és kávéházak részére gyári áron.

Finom kristály üvegből jutányos áron.

J. SCHREIBER & NEFFEN

Glasfabrikanten

BUDAPEST, Alte Postgasse Nr. 10. (Mezzanin).

Grosse Auswahl in Glasgeschirr

für

Hotels, Restaurants und Kaffeehäuser zu Fabrikspreisen.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANÇOIS & Co.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM

Nizza 1890. ARANY ÉREM

Lissabon 1890. Hors Concours és

NAGY DIPLOM

Auszeichnungen:

Paris 1889 Silb. Medaille

Nizza 1890 Gold. Medaille

Lissabon 1890 Hors Concours und

Grosses Diplom

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA és BLOCHMANN

Budapest.

Wadlsteiner F. és Társa

Budapest, IV., Váci-utca 27.

Üveg, porcellán,
fayence és majolika

GYÁRI RAKTÁRA.

Szállodai, vendéglői, kávéházi és háztartási
berendezések,

*menyasszonyi kelengyék, fényüzési
cikkek, velencei csillárok és tükrök
stb. stb.,*

egyszerű és diszes kiállításban,
gyári áron.

Ujdonságok nagy választékban.

Cristofle & Comp.

es. és k. udvari szállítók.

Legmagasabb kitüntetések minden kiállításon.

Magyarországi főraktár:

Wadlsteiner F. és társánál

Budapest, IV., Váci-utca 27.

Cristofle a valódi ezüst **egyedüli pótléka.**

Szállodák, vendéglők, kávéházak, háztartások stb.

teljes berendezése:

Ujjá ezüstözés saját legjobbnak bizonyított rendszer szerint.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

ALAPITTATOTT
1864.

LÖWENSTEIN M.

Sürgöny-cím:
Löwenstein Budapest
E s k ü t é r.

Budapest IV. ker., Eskütér.

Ajánlja

bel- és külföldi conservek,

csemegék,

sajt, vaj és szalámi nagy raktárát.

A Véghlesi VERA-FORRÁS

a legjobb és legolcsóbb

szénsavdús égvényes savanyuviz.

Kristálytisza, a bort nem festi, tisztán vagy borral, cognaccal, ugyszintén gyümölcs-szörppel vegyítve a legkellemesebb és legüditőbb ital,

Budapesti főraktár: ERZSÉBET-KÖRUT 56.

Telefon összeköttetés.

Forrás-kezelőség Véghles-Szalatna,
(Zólyom vármegye)

Számos raktár a vidéken

(Szeged, Debreczen, Pozsony, Nagyvárad, Kassa stb.) — Kapható Budapesten és a vidéken minden fűszer- és ásványvizkereskedésben, úgyszintén minden szálloda és vendéglőben.

Véghleser VERA-QUELLE

das beste und billigste

**an Kohlensäure reichste
alkalische Sauerwasser.**

Kristallrein, färbt den Wein nicht, allein oder mit Wein, Cognac, wie auch mit Himbeersaft gemischt gehört dieses Wasser zu den angenehmsten und erfrischendsten Getränken.

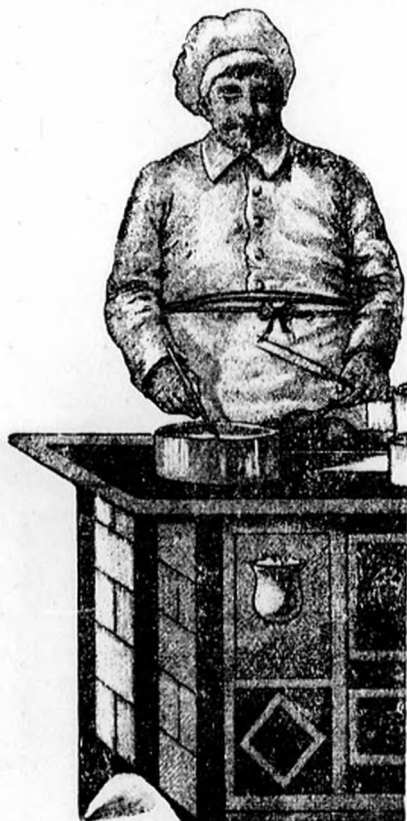
Budapester Hauptniederlage: ELISABETH-RING
Nr. 56.

Telefon-Verbindung.

Quellen-Direction in Véghles-Szalatna
(Sohler Comit.)

Zahlreiche Niederlagen in der Provinz

(Szegedin, Debreczin, Pressburg, Gross-Wardein, Kaschau ect.) Zu haben in allen Mineralwasser-Handlungen in Budapest und der Provinz, wie auch in jedem Hotel und Gasthaus.

SÁRKÁNY PÁL

Budapest, Váci-utca 27.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát következő cikkekben:

FŐZŐ-EDÉNYEK

Kávéház- és szálloda-berendezések, teljes konyha- és háztartás-berendezések

ASZTALI ÉS EVŐSZEREK

Sütő- és fagyalék-formák, háztartás- és konyhagépek, lakást tisztító- és fűtőszerek

KANDALLÓ és TEA-ASZTALOK

Mosókonyha- és fürdőszoba-berendezések

Kávét, téát és tojáskészleteket, fényezett lemezt, fa és serte-árak.

Pincze- és tejgazdászati szerek

Francia, angol és amerikai újdonságok.

Paul Sárkány

BUDAPEST, Váci-utca 27.

empfiehlt sein reichhaltiges Lager folgender Artikel:

Koch-Geschirre, Kaffehaus- u. Hotel-Einrichtungen, vollkommene Küchen- und Wirtschaftseinrichtungen, Tisch- und Esszeuge, Gebäck- und Gefrorenes-Formen.

Wirtschafts- u. Küchen-Maschinen, Wohnung-Reinigungs- u. Heiz-Requisiten, Kamin- u. Thee-Tische, Waschküchen u. Badezimmer-Einrichtungen, Kaffee-, Thee- und Eierkocher, polirte Blech-, Holz- und Bürstenwaaren, Keller- u. Milchwirtschafts-Geräthe.

Französ., englische und amerikanische Neuheiten.

LUHNERZSÉBET

Kitünő gyógy- és élvezeti víz; emeli az étvágyat, előmozdítja az emésztést, üdít és élénkít.

Kizárólagos szállítók

MATTONI és WILLE, BUDAPEST.

Borivóknak, kik a bort savanyuvizekkel szeretik vegyíteni, mindenképp e'öttek ajánlható.

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SÁVANYU-KUT

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felette kellemetes, ingerlő mellékizt ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

Hüttl Tivadar Theodor Hüttl

cs. és kir. udvari szállító

k. u. k. Hoflieferant

porcellán-nagykereskedés

Porzellangroshandlung

és műfestés.

und Kunstmalerei.

Raktár: BUDAPEST, V., Dorottya-utca 14. sz.

Depot: BUDAPEST, V., Dorotheagasse Nr. 14.

Különlegesség

Specialität

vendéglő, kávéház és szálloda
berendezési edények nagy vá-
lasztékban.

Gasthaus-, Caffehaus- und
Hotel-Einrichtungen Geschirre
im reichsten Auswahl.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Preiscourante gratis und Franco.

BORHEGYI F.

ezelőtt Láposy F. és társa

palaczkozott bor-, pezsgő-, likőr-, cognac, rum és tea főraktára

Budapesten, Gizella-tér 1. sz. (Haaspalota.)

ajánlja a legjobb

francia és magyar pezsgőket,

cognacot és likőröket gyári áron.

Belföldi borait, az első hírneves bortermelőktől a legjutányosabb áron
szolgáltatja.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.